

Särbegåvning – mer än hjärna!

Möjligheternas dag 9 januari 2017,
Karlskrona

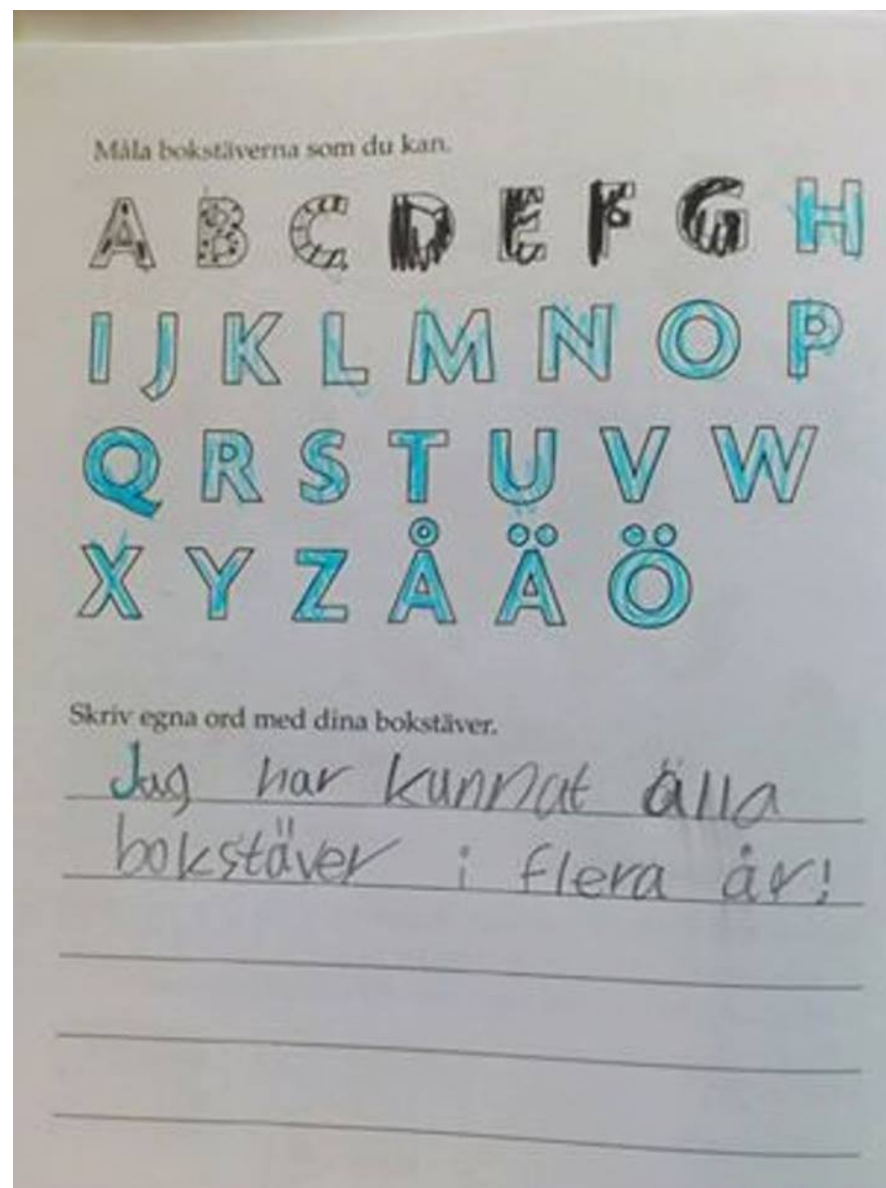
Sten Collander, gcp-ansvarig@mensa.se

Mensa

- Ideell förening, grundades i England 1946 som ett fredsprojekt
- 100 000 medlemmar globalt, ca 6 000 i Sverige; medlemskrav på dokumenterad IQ 130+, "översta 2%"
- Partipolitiskt obundna
- Gifted Children Program, GCP – nätverk, skolpresentationer, utbildningar...
- www.mensa.se/gcp

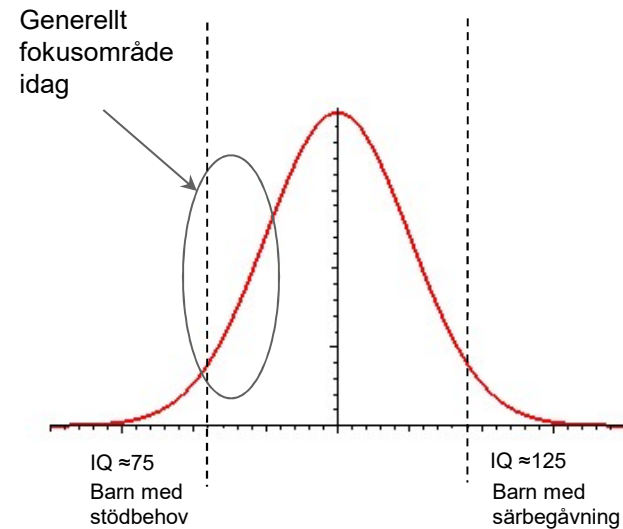
Varför GCP?

Målet är att avveckla
verksamheten, att inte längre
behövas...

Dagens skola ger inte *alla* barn lika chans

- För de barn som inte passar in i normen finns hjälp att tillgå. Hjälpen fokuserar på barn vars intelligens är lägre än normen.
- Men en del av de barn som inte passar in gör det för att deras intelligens är *högre* än genomsnittet.
- Alltför många av dessa barn får idag inte en chans att utvecklas inom skolans ramar. De känner sig istället utanför och upplevs oftast som problembarn.
De förstår men blir inte förstådda.

Vad innebär särbegåvning?

- Särbegåvade har en begåvning bland de översta **5%** av befolkningen
- *Det handlar inte alltid eller bara om att vara duktig i matte!*
- *Mensas program för särbegåvade barn riktar sig även till barn som inte skulle kvalificera sig för ett medlemskap i föreningen*

5%

Ett särbegåvat barn beter sig ofta annorlunda än jämnåriga...

- Större inlärningsförmåga än genomsnittligt
- Självkritisk
- Svårt att acceptera kritik från sin omgivning
- Självvalda aktiviteter har prioritet
- Söker komplexa uppgifter
- Söker sig ofta till äldre personer

... och kan därför upplevas som ett krävande barn i skolan

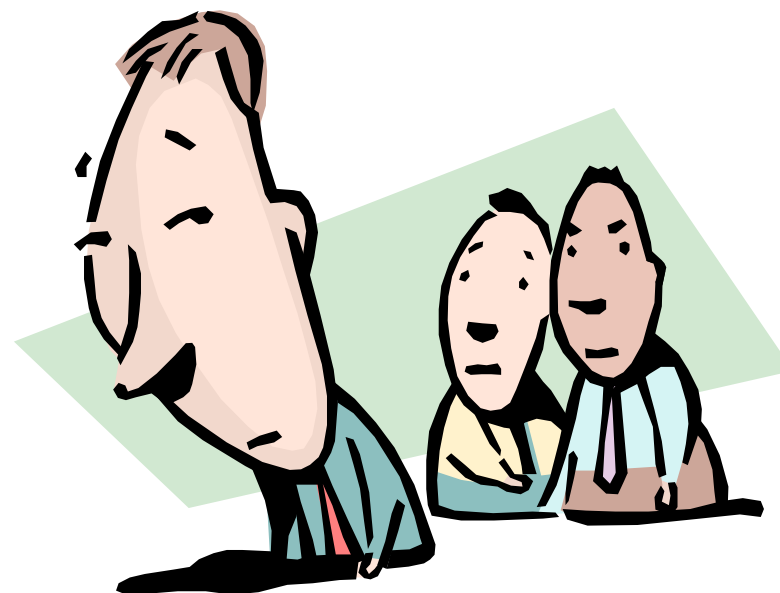
- Rastlös / Dagdrömmande
- Egensinnig
- Kritisk
- Kräver logiska resonemang
- Rättfram i sina omdömen -
påpekar skillnader mellan vad
folk säger och vad de gör

Ett särbegåvat barn saknar ofta någon att prata med

- Inget erkännande för barnets talanger
- Kan bli utstött och ensam
- Isolering en utväg

I strävan att uppfattas som normal kan barnet hålla tillbaka sin potential

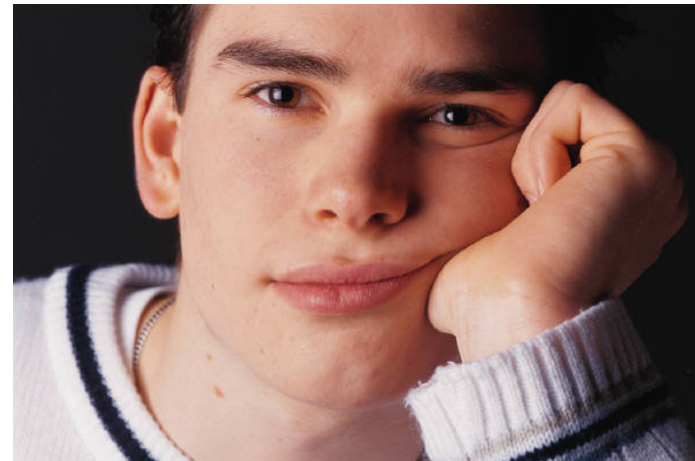
- Kan tona ned sina kunskaper för att uppfattas som "normal"
- Situationen kan göra att
 - barnet utvecklar aggressivitet
 - barnet väljer isolering framför konfrontation

En skola som inte ger möjlighet till utveckling kan bli till ett fängelse

- Skolan riskerar upplevas som meningslös, ett väntrum..
- Kan skapa dåliga studievanor och slöhet.. Vad händer sedan?
- ”Jag befarrar att...”

Hög begåvning leder *inte* automatiskt till hög prestation

Högpresterande elever

kan svaret
är intresserade
har goda idéer
arbetar hårt
besvarar frågor
lyssnar med intresse
lär sig snabbt
har många jämnåriga kamrater
kopierar
tycker om skolan
tar emot information
tänker steg för steg
är nöjd med sin inlärnin
förstår idéer

Särbegåvade elever

ställer frågor
är nyfikna
har tokiga idéer
sysselsätter sig med andra saker men klarar sig ändå
diskuterar dem
visar starka åsikter och synpunkter
kan redan
föredrar vuxna
skapar nytt
tycker om att lära
bearbetar information
tänker komplext
är mycket självkritisk
tänker abstrakt

Skolan måste ge möjlighet för särbegåvade barn att utvecklas

Skapa möjligheter genom

- Identifikation och bekräftelse
- Acceleration
- Berikning
- Coaching/mentorskap
- Differentiering
- Nätverk

Om skolan ignorerar de särbegåvade barnens behov riskerar fler bli "problembarn"

- Upplever själv att han/hon är "annorlunda".
- Kan ge upp vid minsta motstånd
- Avhopp, utåtagerande, depression
- Situationen hemma?

Barnet behöver vara med och styra sin utveckling

- Ett särbegåvat barn kräver *delaktighet*
- Ge möjlighet till *berikning* genom specialstudier
- Tala gärna med barnet som en *jämlik* - även om det finns en betydande åldersskillnad
- Men, kom ihåg - oavsett intellektuell mognad är barnet känslomässigt fortfarande ett barn!

Använd gärna *utvecklingssamtalet* för vad som skall hända - lägg upp en individuell strategi som även omfattar barnets drömmar och planer för framtiden.

Programmet för särbegåvade barn handlar inte om att skapa fler högpresterande barn, utan om...

att acceptera alla barn för vad de är och ge dem goda möjligheter att utvecklas så långt som de har möjlighet till!

Kontakt: gcp-ansvarig@mensa.se